
ПРИРОДНИЧО-НАУКОВІ АСПЕКТИ В БЕЗПЕЦІ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

УДК 159.9

ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ НАДАННЯ ПЕРШОЇ МЕДИЧНОЇ ДО- ПОМОГИ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ СИТУАЦІЯХ

Боснюк В.Ф., к. психол. н., старший викладач,
Національний університет цивільного захисту України

Знати прийоми і навіть володіти навиками надання першої медичної допомоги – ще не означає вміти ними користуватися в екстремальній ситуації [1]. На даний час щорічно на дорогах України в дорожньо-транспортних пригодах гине близько 30 тисяч чоловік, а від побутового та виробничого травматизму – до 100 тисяч чоловік. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, 60% загиблих в результаті нещасних випадків у мирний час могли б залишитися в живих, якби медичну допомогу їм надали своєчасно. Статистика служб «швидкої допомоги» багатьох великих міст України свідчить, що смерть потерпілих у дорожньо-транспортних пригодах з причин несумісних з життям ушкоджень становить тільки 20-25 % від усіх смертельних результатів. Це необхідно розуміти так, що більшість загиблих могли б вижити, якби поряд з ними були люди, які вміють надавати першу медичну допомогу. Те ж саме можна сказати і про випадки утоплення, побутового та виробничого травматизму. Все це свідчить про низьку ефективність в нашій країні системи надання очевидцями першої медичної допомоги потерпілим.

Необхідно враховувати психологічні фактори при навчанні надання першої медичної допомоги, тому що для кожної людини значний стрес побачити вмираючого, закрякавленого потерпілого, а тим більше свого колегу по службі або товариша. Людині, яка опинилася на місці надзвичайної події, необхідно подолати психологічні бар'єри, які не дозволяють їй приступити до надання допомоги потерпілим. Перший – це боязнь нашкодити своїми непрофесійними діями. Другий бар'єр – боязнь заразитися захворюванням при проведенні реанімації (наприклад, СНІДом, гепатитом, сифілісом). Третій – нерішучість, небажання брати на себе відповідальність за чуже життя. Подолати ці бар'єри для невідготовленої людини дуже складно, оскільки екстремальна ситуація часто застає зненацька, посилюючи психологічні проблеми всіх її учасників.

Отже, навчання прийомам надання першої медичної допомоги має йти паралельно з психологічною підготовкою до дій в екстремальних ситуаціях. Необхідно відзначити, що психологічна підготовка населення до дій в екстремальних ситуаціях є важливим елементом виховання культури безпеки, яка включає в якості складових частин наступні аспекти: загальну

теоретичну підготовку до безпечної життєдіяльності (осмислення загальних проблем ризику, безпеки, небезпеки); формування умінь і навиків (не тільки в звичайних умовах життя, але і умовах ризику); психологічну підготовку до безпечної життєдіяльності (формування сміливості, рішучості, готовності до розумного ризику і т.д.); розвиток якостей особистості, необхідних для безпечної життєдіяльності (проникливості, далекоглядності, гуманності, оптимістичності як основи безпеки людини і суспільства).

Таким чином, необхідно приділяти увагу психологічній підготовці населення, спрямованій на усунення розгубленості і безпорадності, профілактику гострих панічних реакцій, психогенних нервово-психічних порушень, підвищення адаптаційних можливостей індивіда в екстремальних ситуаціях. На нашу думку, це дозволить вирішити проблему високої смертності від дорожньо-транспортних пригод, побутового та виробничого травматизму з точки зору надання медичної допомоги в перші хвилини екстремальної ситуації.

Література

1. Бубнов В. Г. Атлас добровольного спасателя: Первая медицинская помощь на месте происшествия / В. Г. Бубнов, Н. В. Бубнова; Под. ред. Г. А. Короткина. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2004. – 79 с.

УДК. 159. 947: 378

ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИЙ ВІДБІР ДО ДІЯЛЬНОСТІ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ ОСІБ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ

Зінько О.В.

Сірко Р.І., заступник начальника кафедри практичної психології
та педагогіки, к. психол. н., доцент.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Різні види професійної діяльності потребують від людини різних якостей та властивостей, якими не всі володіють однаковою мірою. Якість спеціалістів у першу чергу забезпечується ефективністю професійної орієнтації молоді, професійним відбором, а потім інтенсифікацією підготовки, всією системою навчання та виховання.

Важливість професійного відбору пожежних-рятувальників ДСНС України зростає в сучасний період, коли змінюється законодавство, пріоритети у молоді, комплектування підрозділів ДСНС спеціалістами набуває все більшого професійного рівня.

Однією з таких проблем у психології є професійний відбір. Постановка проблеми професійного відбору відбиває соціальні потреби сучасного суспільства в сферах виробництва, оптимального розміщення кадрів, еко-